

5. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>.

Ярмолюк Марина Сергіївна
студентка спеціальності «Фінанси і кредит»,
Науковий керівник: ст. викладач кафедри
фінансів **Михальчинець Г.Т.**,
Мукачівського державного університету

САНАЦІЯ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА

Ринкові засади та економічні відносини що існують на ринку супроводжуються існуванням нестійких та збиткових підприємств. Але, найважливішим питанням яке існує є те, щоб запобігти банкрутству, відновити платоспроможність, ліквідність та забезпечити сталий розвиток підприємств. Вивчення проблем банкрутства та ефективного використання санаційного механізму є доволі актуальною проблемою на сьогодні для того щоб забезпечити життєдіяльність підприємств [1].

Якщо підприємство зазнає збитків, то воно не зацікавлено показувати це у балансі. Зокрема, це стосується акціонерних товариств, адже їх звітність оприлюднюється у засобах масової інформації. Якщо у підприємства є наявні збитки, то суб'єктам підприємницької діяльності важко розраховувати на залучення фінансових ресурсів, оскільки як для кредиторів та і для потенційних інвесторів збиткове підприємство є непривабливим для вкладення фінансових коштів. Тоді, збиткові підприємства можуть вдаватись до санації балансу підприємства.

Санація балансу (чиста санація) – це покриття відображених в балансі збитків та створенні необхідних резервів за рахунок санаційного прибутку. Збитки підприємства можуть списуватись за рахунок резервних фондів,

спеціальних фондів і цільового фінансування або зарахунок санаційного прибутку. В результаті санації балансу структура активів, ліквідність та платоспроможність підприємств не змінюється, оскільки додаткові фінансові кошти на підприємство не залучаються [1].

Санаційний прибуток – це прибуток, який виникає, коли підприємство викупує власні корпоративні права за курсом, нижчим від їх номінальної вартості. Основною метою санаційного прибутку є: приведення статутного капіталу підприємства у відповідність із чистими активами, які йому відповідають [2].

У результаті санації балансу досягається не тільки покриття збитків, але і рівновага або перевищення номінальної вартості акцій з їх ринковою ціною. У процесі санації балансу головним питанням є розрахунок вартості чистих активів господарського товариства, розмір яким має вирішальну роль у визначенні шляхів подолання кризового стану підприємства. Санування балансу повинно бути першим етапом антикризової програми, який повинен забезпечити підприємство від банкрутства протягом певного періоду та забезпечити впровадження заходів, які передбачатимуть інвестування, відновлення та розвиток підприємства.

Санація балансу може проводитись декількома способами [2]: перший спосіб: це безоплатна передача акціонерами акцій для анулювання; другий спосіб: це викуп акцій у акціонерів за вартістю, яка є нижчою від номінальної; третій спосіб: це викуп акцій у акціонерів за номінальною вартістю; четвертий спосіб: це викуп акцій за ціною, що є вищою за номінальну.

Безоплатна передача акцій може бути вигідна акціонерам і у фінансовому аспекті. Адже, коли діяльність підприємства зазнає збитків, то курс акцій підприємства падає, і вартість цінних паперів є невеликою. Якщо зменшити статутний капітал і порести санацію, то ринковий курс, що залишиться у акціонерів, зросте. І тоді розмір реального капіталу що їм належить, може не змінитись. Тоді фінансовий стан самого підприємства і окремого акціонера підвищується внаслідок санації балансу.

Таким чином окремі акціонери можуть відмовитись продавати свої акції, віддавати їх на анулювання чи обмінювати на корпоративні права з меншою номінальною вартістю. Якщо акціонери не погоджуються передавати свої акції безкоштовно, то підприємство може їх викупити. Але для цього підприємство повинно мати в своєму розпорядженні певну суму ліквідаційних коштів [1].

Якщо під час санації балансу акціонери не хочуть продавати свої акції, то в деяких країнах така проблема вирішується на законних підставах, тоді акції акціонерного товариства визнаються недійсними. Також на деяких підприємствах санаційний прибуток може бути внаслідок безповоротної фінансової допомоги від кредиторів та власників.

Безповоротна фінансова допомога – це певна сума коштів, яка передається підприємству на умовах, які не передбачають компенсації чи повернення таких коштів. За рахунок санаційного прибутку, санація балансу можлива тоді, якщо немає інших можливостей для покриття балансових збитків (після спрямування на це всіх відкритих та прихованих резервів). Цей прибуток утворюється в результаті зменшення статутного фонду підприємства [1].

До прихованих резервів входить частина капіталу підприємства, яка не відображається в балансі, тоді частина власного капіталу в результаті формування прихованих резервів буде меншою, ніж є насправді. Існує декілька способів формування прихованих резервів: передбачається списання окремих активів; застосовується прискорена амортизація; передбачають недооцінку активів; переоцінюють зобов'язання та використовують відповідні методи.

Таким чином у висновку можна сказати, що проведення даних заходів дасть можливість визначити обсяги офіційних і прихованих резервів, методи їх мобілізації для покриття збитків підприємства.

Список використаної літератури:

1. Зеліско І.М. Управління фінансовою санацією підприємства: Навчальний посібник. / І.М. Зеліско, 2016. – с. 355.
2. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 200. – с. 412.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>